

KIRKKONUMMEN KUNTA

Kirjastotoimi

KIRKKONUMMEN KUNNANKIRJASTON TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2011

Kirjaston tehtävänä on edistää väestön yhtäläisiä mahdollisuuksia sivistykseen, kirjallisuuden ja taiteen harrastukseen, jatkuvaan tietojen, taitojen ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseen sekä elinikäiseen oppimiseen. Tavoitteena on edistää myös virtuaalisen ja vuorovaikutteisten verkkopalvelujen ja niiden sivistyksellisten sisältöjen kehittymistä.

Vuonna 2011 kirjattiin 777 630 lainausta eli 21,05 lainaa asukasta* kohti koko maan keskiarvon ollessa 18,22. Edellisenä vuonna lainaus oli 20,70 asukasta kohti ja koko maan keskiarvo oli 18,08. Vuoden 2011 kävijämäärä oli 435 445 eli 11,79 käyntiä asukasta kohti (koko maan keskiarvo 2011 oli 10,48). Kävijämäärä oli samalla tasolla kuin edellisenä vuonna. Asiakkaat käyttivät kirjastoa myös internetin kautta kotoa käsin. Internetin kautta tapahtuneita virtuaalikäyntejä kirjaston tietokannassa kirjattiin 162 856.

Kirjaston käyttömenot asukasta kohti olivat 50,67 euroa ja yhden lainan hinta oli 2,41 euroa. Koko maassa yhden lainan keskihinta oli 3,18 euroa ja kirjastotoimintaan käytettiin 58,03 euroa per asukas. Aineistoa hankittiin 7,92 eurolla ja koko maassa 7,62 eurolla per asukas.

Kirkkonummen kirjaston 150-vuotisjuhlavuoden kunniaksi järjestettiin kirjoituskilpailu, jossa oli kaksi ikäsarjaa, 7-15 –vuotiaille sekä 16 vuotta täyttäneille. Aiheeksi saattoi valita joko ”Minä ja Kirkkonummi” tai ”Minä ja kirjasto”. Kilpailuaika oli 1.12.2010-28.2.2011. Työn sai otsikoida haluamallaan tavalla ja aihetta työstää mielikuvituksensa rajoissa vapaasti. Ilmaisumuodoltaan osallistuva työ sai olla runoutta, proosaa tai draamaa – mitä vain kaunokirjalliseksi tekstiksi luokiteltavaa.

Kilpailun palkintolautakuntaan kuuluivat Arja Puikkonen, Kristina Svensson, Satu Tarkki sekä Tove Fagerholm. Palkintolautakunnan sihteerinä toimi Maaret Teppo. Kaikkien kilpailupalkintojen yhteissumma oli 500 euroa. Kunniamaininnan saaneet saivat lahjakortin Info Kirjakauppaan.

Kilpailuun osallistui yhteensä 33 kirjoittajaa. Lasten ja nuorten sarjaan tuli 15 kirjoitusta ja aikuisten sarjaan 18 kirjoitusta. Palkintolautakunta palkitsi molemmissa sarjoissa kolme kirjoittajaa jaetulla ensimmäisellä sijalla. Aikuisten sarjan voittajat olivat Irmeli Kaario, Tomas Ollus ja Örn Witting. Kunniamaininnan sai Mauri Vehmanen.

*asukasluku 36 942

Lasten ja nuorten sarjan jaettu ensimmäisen palkinnon saivat Miranda Geust, Aino Ojaluoma ja Mira Orko. Kunniamaininnan sai Maria Strandvik. Voittajat julkaistiin ja palkinnot jaettiin kirjaston 150-vuotisjuhlien yhteydessä. Sivistyslautakunnan puheenjohtaja Tero Strand luovutti yhdessä kirjastotoimenjohtajan Margareta Kull-Poutasen kanssa palkinnot voittajille.

Palkitut tekstit julkaistiin kirjaston kotisivuilla ja ne olivat luettavissa kirjastossa.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tuella (17 000 €) tehtiin kirjaston seuraava asiakaslehti SPAM nro2 sekä toteutettiin Lukuprojekti seitsemäsluokkalaisille (6 000 €).

Kunnan kirjastolaitos

Kunnan kirjastolaitokseen kuuluu pääkirjasto, Masalan kirjasto, Veikkolan kirjasto ja kirjastoauto. Lisäksi kirjastotoimintaa on Kirkkonummen vanhainkodissa, Kirkkonummen terveyskeskuksessa, Palvelukeskuksessa, Lehmuskartanon Hoivakodissa, Masalan päivätoimintakeskuksessa sekä kotipalvelutoimintana.

Kirjaston kävijämäärä

	2011	2010
pääkirjasto	294 103	302 358
kirjastoauto	36 505	40 013
Masala	49 633	53 073
Veikkola	55 204	50 069
	<hr/>	<hr/>
yhteensä	435 445	445 513

Aukiolo

Aukiolotunteja oli vuoden aikana pääkirjastossa 2989, kirjastoautossa 906 (pysäkki-aika), Masalan kirjastossa 1495 ja Veikkolan kirjastossa 1490. Pääkirjaston aukioloaikoja vähennettiin 4.7.-30.7. ja kirjastoauto ei ajanut 27.6.-30.7. välisenä aikana. Masalan ja Veikkolan kirjastot olivat avoinna 11.6. - 13.8. ma - to 12-18, pe 10-15.

Kirjakokoelma

Kunnan kirjastoissa oli 31.12.2011 yht. 203 078 aineistoyksikköä, joista kirjoja oli 171 851. Asukasta kohden tämä merkitsee 5,5 yksikköä, joista 4,7 on kirjoja. Vuoden aikana hankittiin 16 969 yksikköä, joista kirjoja 14343, ja poistettiin 11 114 aineistoyksikköä.

Kirjahankinnan kielijakauma:

suomenkielisiä	82,50 %
ruotsinkielisiä	13,67 %
vieraskielisiä	3,83 %

Lainaus

	2011	2010
pääkirjasto	439 494	416 551
kirjastoauto	117 173	122 319
Masala	91 755	91 395
Veikkola	122570	118 517
kotipalvelu ja lainausasemat	(5527)	(5696)
kaukolainat	(1111)	(1217)
yhteensä	777 630	755 695

Lainaaajien lukumäärä oli 15 491. Kunnan asukkaista 41,93 % oli lainaajia.

Kaukopalvelu

Kirjasto toimitti asiakkailleen 1 111 kaukolainaa muista kirjastoista ja lähetti omasta kokoelmastaan lainaksi muihin kirjastoihin 46 teosta.

Pääkirjasto

Aikuistenosaston toiminta

Suosittu luento ja keskustelutilaisuuksien sarja ”Teematreffit – Tematréffar” jatkui. Yhteinen teema kevään molemmille Teematreffeille oli puutarha. Ensimmäinen vieras oli Riku Cajander (Luonnon monimuotoisuutta omassa puutarhassa) ja kevään toisella treffillä oli vieraana Johanna Vireaho (Ihanasti pihalla - ajatuksia ja ideoita puutarhan parissa).

Syksyn treffeillä puhujina olivat meteorologi Juhani Rinne joka luennoi aiheesta "Ilmastonmuutos ja tiede", ja FT Tapio Tamminen joka luennoi aiheesta "Eurooppalaisten mielikuvia Intiasta".

"Senioritreffit - Seniorträffar" luento- ja tapahtumasarja piti keväällä tauon mutta jatkui taas syksyllä yhteislaulutilaisuudessa lauluyhtye VisLan kanssa.

Taiteiden yönä vietettiin kirjaston 150- vuotisjuhlia. Ohjelmaa oli tarjolla illan aikana runsaasti kaikenikäisille, juhlapuheita, musiikkia ja tanssia Kirkkonummen Pelimannien tahdissa, stand-up-komiikkaa ja Marttojen tarjoamaa perinnekannukakkua juhlavieraille. Vanhan ajan tunnelmaa loihdittiin erilaisten käsityöläisten työesityksillä ja kirjaston pihalla oli hevosajelua. Porkkala-salissa avattiin kirjaston historiasta kertova näyttely "Kun kirjasto tuli ulos kaapista". Lauantaina Kirkkonummi-päivillä oli poistokirjojen myyntiä sekä eri yhdistysten toimintaa. Päivä päättyi 4 Trubaduria yhtyeen esitykseen.

"Kirjanummi" kirjatreffit vietettiin 15. -22.11. Kirjanummi-viikkojen aikana oli tarjolla kirjailijavierailuja kaikenikäisille. Päivätalilaisuuksiin kutsuttiin yläasteen sekä lukion oppilaita, iltatilaisuudet olivat avoimia kaikille. Kirjastossa vierailivat mm. seuraavat kirjailijat Marianne Peltomaa, Kaari Utrio, Tuija Lehtinen, Philip Teir, Maria Turtschaninoff, Riina Katajavuori sekä Paula Noronen.

Kuntamme rajat, "Kirkkonummen paikka tulevaisuudessa" oli otsikkona keskustelutilaisuudelle, jossa pohdittiin syksyn kuuminta aiheittakuntauudistusta. Mukana keskustelemassa olivat kunnan päättäjät Timo Haapaniemi, Gustaf Åberg, ja Pirkko Lehtinen.

Kirjastossa on syksyn aikana kaksi kirjallisuuspiiriä, ruotsinkielinen "Läslampan" Tove Fagerholmin vetämänä ja Jukka Kemppiseen "Puliveivaamaan, satutunti aikuisille ja edistyneille" Kirjailija Agneta von Essen oli Läslampan kirjallisuuspiirin vieraana marraskuussa

Kirjastonkäytön opetusta ja kirjavinkkausta on annettu sekä yläasteen että lukion oppilaille. Tämän lisäksi on myös järjestetty kirjastonkäytön opetusta erityisryhmille.

Lasten- ja nuortenosaston sekä kirjastoauton toiminta

Lasten- ja nuortenosastolla jatkettiin hyväksi todettuja ja suosittuja toimintamuotoja. Viikottaisia laululoruhetkiä vauvoille ja heidän vanhemmilleen jatkettiin koko vuoden, babypoesi-tuokioita kevätkausi. Näissä tutustuttiin perinteisiin loruihin ja leikkeihin.

Uutena kohderyhmänä taaperoille (1-2-vuotiaille) aloitettiin syyskaudella riimiriemuokiot. Niissä pikkulasten ja heidän vanhempiansa kanssa leikittiin toiminnallisia laululeikkejä.

Suomenkielisiä ja ruotsinkielisiä satutunteja järjestettiin viikottain 3-6-vuotiaille. Satutäteinä jatkoivat Sirkka Suni ja Tove Fagerholm. Kesällä satuja luettiin kirjaston ulkopuolella kolmessa satupiknikissä.

Kirjastoleikkiä leikittiin esikoululaisten kanssa suomeksi ja ruotsiksi. Esikoululaiset saivat oman kirjastopassin osallistuttuaan kirjastoleikkiin,

jossa heille tuli tutuksi kirjan kestävä käsittely, kuvakirjojen sijoittelu kirjastossa ja lainaamis- ja palauttamistapahtumien oppiminen leikin keinoin.

Koulutulokkaille jaettiin heti lukuvuoden alkaessa luokissaan tietopaketti kirjastosta, ja kaikki ensimmäisten luokkien oppilaat saivat kirjastovierailunsa päätteeksi kirjastokortin.

Kakkosluokkalaisten kannustetaan lukemaan uuden lukupäiväkirjan avulla. Jokaiselle kakkosluokkalaistalle jaetaan oma, kirjaston tekemä lukupäiväkirja, jota oppilas täyttää aina kirjan luettuaan. Aloite tuli opettajien taholta: lukupäiväkirja tukee opettajaa hyvän lukutekniikan opettamisessa ja kirjojen pariin houkuttelemisessa. Kuvituksena on Kirkkonummen kuvataidekoulun oppilastoita aiheenaan merenalainen maailma. Rahoitus saatiin Uudenmaan Ely-keskukselta.

Kolmasluokkalaisten suunnattua Lukujuna-kampanjaa jatkettiin. Kaikista oppilaista diplomini sai keväällä 59 %. Suomenkielisistä oppilaista diplomini suoritti 65 % ja ruotsinkielisistä 42 %. Syksyllä projektia jatkettiin uusien kolmasluokkalaisten kanssa päivitettyillä kirjallistoilla.

Tiedonhaun alkeita opetettiin neljännen luokan oppilaille. Oppilaat perehtyivät web-kirjastoon, ja he saivat harjoitella tehtävien avulla etsimään tietoa kirjaston aineistotietokannasta.

Viides- ja kuudesluokkalaisten Lukusankari – kirjallisuuden ajokortti – projektia jatkettiin. Kevätkauden lopuksi palkittiin ruusuilla ja Library lovers –kynillä ja pinsseillä 8 lukusankarin arvon saavuttanutta oppilasta. Kaikkiaan hahmoja on luotu vuoden loppuun mennessä 890. Syyskaudella lukusankariohjelman kohderyhmää muutettiin niin että ohjelman toteutus aloitetaan jo neljäsluokkalaisten kanssa. Kuudesluokkalaisten annettiin genrenmukaista vinkkausta ikäryhmälle sopivista, ajankohtaisista ja suosituista kirjoista.

Kirjaston 150-vuotisjuhlien ja Kirkkonummi-päivien yhdistetyssä ohjelmassa konsertoivat Benny Törnroos ja Muumit. Kirjaston historiaa kuvaavaa näyttelyä esiteltiin syksyllä koululuokille. Oppilaat tutustuivat kirjallisten ja toiminnallisten tehtävien avulla kunnan ja kirjaston historiaan.

Seurakunnan kerhoissa vierailtiin kertomassa lastenkirjastopalveluista ja esiteltiin samalla pienille lapsille luettavaksi sopivia kirjoja.

Sanapajatoimintaa järjestettiin suomeksi ja ruotsiksi 5-7 -vuotiaalle lapsille kevätkaudella.

Kirjanummi-kirjallisuusviikolla kirjailija Annika Sandelinia oli kuuntelemassa ykkös- ja kakkosluokan oppilaita. Kirjailija Siri Kolu kertoi neljännen luokan oppilaille Me Rosvolat-kirjoistaan ja

mielikuvituksen merkityksestä kirjailijan työssä.

Uutena toimintamuotona kokeiltiin Babykino-toimintaa. Vanhemmat saivat vauvoineen osallistua kahteen elokuvanäytökseen. Sali oli sisustettu viihtyisäksi ja vauvanhoitoa helpottavaksi. Elokuviksi valittiin Jane Campionin ohjaama Yön kirkas tähti ja Michael Winterbottomin ohjaama Tristram Shandy: herrasmiehen paljastukset.

Buu-klubben vieraili kirjastossa laulattamassa lapsia ja jakamassa joulukalentereita.

Kirkkonummen Kindergartenin lasten otoksista oli esillä valokuvanäyttely. Lapset ovat kuvanneet ympäristöään osana EU:n rahoittamaa Comenius-projektia "Surroundings with the Kid's Sight". Daghemmet Björnen toi näytteille Itämeri-valokuvanäyttelyn, johon päiväkodin lapset ovat itse valokuvanneet ja askarrelleet meriaiheisia töitä.

Keväällä kirjaston kokoushuoneessa järjestettiin kolme peli-iltaa (29.4., 6.5. ja 13.5.2011). Pelikonsolina oli Xbox 360 Kinect ja peleinä muun muassa Kinect Adventures, Dance Paradise ja Zumba Fitness.

Kirjastoautotoiminta

Kuntaan hankittiin uusi kirjastoauto, joka on Kirkkonummen kunnan neljäs. Auto on ensimmäinen kuorma-auton alustalle Suomessa rakennettu kirjastoauto. Kirjastotila on erillinen yksikkö. Auton korin on toteuttanut DAF-alustalle EKT M. Vähämaa Oy ja maalauksen on suunnitellut kuvataideopettaja Elisa Kukko. Kirjastoauton kokonaishinta kaikkine varustuksineen oli noin 260 000 euroa, josta 64 000 saatiin opetus- ja kulttuuriministeriöltä. Kirjastoauto valmistui aivan vuoden lopussa, niin että käyttöönotto tapahtui tammikuussa 2012.

Porkkala-salin näyttelyt 21.12.2010 - 15.1.2012

21.12.2010 - 15.1.2011	Kirkkonummen taideyhdistys – Kyrksläatts konstförening Vuosinäyttely – Årsutställning
20.1. - 19.2.2011	Kirkkonummen taideyhdistys – Kyrksläatts konstförening Kutsunäyttely – Inbjuden konstnär
23.2. - 26.3.2011	Mauri Blomfelt Maalauksia ja kollaaseja Målningar och kollage
30.3.- 21.4.2011	Boris Kutin Maalauksia - Målningar

3.5.- 4.6.2011	Kirkkonummen kuvataidekoulu - Kyrksläotts bildkonstskola Oppilastöitä –Elevarbeten
9.6.- 9.7.2011	Ruth Hoffström-Hilden ja Sinikka Hautamäki Retro Veistoksia ja keramiikkaa - Skulpturer och keramik
26.8. - 1.10.2011	Kirkkonummen kirjasto 150 vuotta - Kyrksläotts bibliotek 150 år
5.10. – 29.10.2011	Lasimestarit r.y. -Glasmästarna r.f. Lasia – Glas
2.11. – 26.11.2011	Hannu Salin Maalauksia - Målningar
21.12.2011. – 7.12.2012	Kirkkonummen taideyhdistys – Kyrksläotts konstförening Vuosinäyttely – Årsutställning

Masalan kirjasto

Kirjasto oli avoinna kuutena päivänä viikossa, 30 tuntia /viikko. Kesäkuun neljännen päivän jälkeen elokuun puoliväliin asti kirjasto oli avoinna viitenä päivänä, 29 viikkotuntia. Aukiolotunteja kertyi vuoden 2011 aikana 1450.

Kirjastossa järjestettiin viikottaiset satutunnit 22 kertaa, sadunlukijana toimi henkilökunta kukin vuorollaan. Kesän aikana järjestettiin kaksi kertaa suomenkielinen satupiknik ja kerran ruotsinkielinen. Kirjastonkäytön esiopetusta järjestettiin kymmenelle esikouluryhmälle kirjaleikin muodossa. Ensimmäisten luokkien oppilaille jaettiin kirjastopakettit koulussa ja tehdessään vastavierailun kirjastoon koulutulokkaat tutustuivat kirjastoon ja saivat kirjastokorttinsa.

Tiedonhaun opetusta järjestettiin Nissnikun, Kartanonrannan ja Masalan koulun 4. luokille ja lukupäiväkirjavinkkaukset 2-luokkien oppilaille. Sepän koulun 7. luokkien oppilaat kävivät verkkokirjasto-ohjauksessa ja tiedonhaun opetuksessa. Lukujunaan ja lukusankariin liittyvät kirjavinkkaukset kirjastossa järjestettiin Masalan alueella 3. - 6. luokan oppilaille. Kirjavinkkausta oli myös Sepän koulun 7., 8. ja 9. luokan oppilailla.

Yhdessä paikallisten yhdisten kanssa järjestettiin lokakuussa Jatkot Masalassa - Kirkkonummen kirjaston 150-vuotisjuhlavuoden kunniaksi.

Ohjelmassa oli Kirkkonummen kirjaston ystävät ry:n Aikamatka kirjastoon -työpaja lapsille, Moka-Bella taikashow, Kirkkonummen tanssiyhdistyksen poikien street-tanssiesitys, kirjailijavieras Anja Erämaja, Masalan asukasyhdistyksen valokuvakilpailun voittajien palkitseminen, Masalan Marttojen arpajaiset ja myyntipöydät, partiolaisten kahvila, MasKin urheiluvälikirppis ja kansanterveysjärjestöjen terveystori. Esittelypöydät oli myös Kirkkonummen Komeetalla, Kirkkonummen seudun mielenterveysyhdistys Kisulla, Kirkkonummen tanssiyhdistyksellä ja Kirkkonummen kirjaston ystävät ry:llä.

Masalan nuorisoteatterin katuteatteriryhmä esiintyi kirjastossa toukokuussa. Masala-treffeillä keväällä Galleria Karaija esitteli taidelainaamopalvelua, ja syksyllä Masalan Martat järjesti sienii-illan kirjastossa. Syksyllä pidettiin peli-ilta nuorisotalon nuorille ja elokuvaaamupäivä Mannerheimin lastensuojeluliiton perhekerholaisille.

Masalan kirjastossa vieraili Paula Noronen Kartanonrannan koulun ja Nissnikun koulun 3-luokkalaisille. Kirjanummi- viikon ajan Masalan kirjastossa toimi lastenkirjasairaala ja poistokirjamyynti.

Veikkolan kirjasto

Veikkolan kirjasto oli auki kuutena päivänä viikossa viisi tuntia päivässä (30 tuntia viikossa), paitsi kesäkuukausina, jolloin kirjasto oli lauantaisin kiinni (5 viikkotuntia). Aukiolopäiviä kertyi 298 ja aukiolotunteja 1490.

Satutunteja järjestettiin perjantaisin yhteensä 32 kertaa 313 lapselle. Esikoululaisille järjestettiin kirjaleikkejä, ensiluokkalaiset saivat kirjastonkäytön opetusta ja neljäsluokkalaiset tiedonhaun opetusta.

Kirjavinkkausta oli tarjolla runsaasti: Lukupäiväkirjaprojektin yhteydessä toisluokkalaisille, Lukujuna- projektin yhteydessä Veikkolan koulun kolmansille luokille sekä Lukusankari-projektissa 4., 5. ja 6. luokille.

Kirjastossa kokoontui kuukausittain kirjallisuuspiiri "Lukulampun alla", jonka vetäjinä toimivat Paula Roselius ja Anu Tarvainen. Myös Muistikerho kokoontui kirjastossa kerran kuukaudessa vetäjänä Tapani Iivari.

Kirjaston ystävät kahvittivat asiakkaita ystävänpäivänä (14.2.) Veikkolapäivänä (21.5.), pitivät yllä Sanapajan toimintaa ja sponsoroivat kirjaston tapahtumia.

Syksyllä alkaneen kirjaston osittaisen remontin vuoksi suurempien tapahtumien järjestäminen oli vaikeaa. Vuotuinen syystapahtuma piti siirtää myöhäisemmäksi ajankohdaksi. Joitain tapahtumia kuitenkin saatiin järjestettyä ahtaissakin tiloissa.

Kirjanummi-viikolla marraskuussa kirjastossa vieraili nuorisokirjailija Paula Noronen, joka kertoi Supermarsu-kirjoistaan kolmasluokkalaisille.-

Joulukuussa saatiin nauttia Pikku peikon joulu -nimisestä näytelmästä Kirjaston ystävien tuella. Näytelmän esitti nukketatteri Ofelia esikoululaisryhmälle.

Kirjaston aulan näyttelytilassa oli alkuvuodesta julistenäyttely liittyen teokseen Kirja vedestä. Vuoden lopussa oli esillä Kirkkonummen kirjastolaitoksen 150-vuotisjuhlaan liittyvä näyttely. - Tuttuun tapaan vuoden mittaan oli esillä Kirkkonummen kuvataidekoulun, Veikkolan koulun kuvataidekerhon, Sanapajan lasten sekä päiväkotilasten töitä. Kansalaisopiston kuvataiteen aikuisryhmien töitä oli myös jälleen näytteillä. Kirjaston ystävät organisoivat pari koululaisten/esikoululaisten taidenäyttelyä aiheena Mielipaikkani Veikkolassa. Myös muutama yksityishenkilö piti oman näyttelynsä (Leena Suomalainen, Satu Manninen ja Eila Valkonen). Max Tabellin mustavalkoiset maisemakuvat Kirkkonummelta olivat esillä elokuussa.

Sosiaalinen kirjastotyö

Kirkkonummen vanhainkodin siirtokirjakokoelmasta lainattiin 25 asiakkaalle 780 ainaa. Terveysaseman vuodeosastolla ja päiväosastolla on siirtokirjakokoelma, josta lainattiin 75 asiakkaalle 760 lainaa. Palvelukeskukselle toimitettiin 498 lainaa ja Lehmuskallion Hoivakotiin 14 asiakkaalle 782 lainaa. Masalan päivätoimintakeskuksen siirtokirjakokoelmasta lainattiin 20 asiakkaalle 440 lainaa. Kotipalvelua käytti 35 asiakasta, jotka lainasivat 1048 kirjaa. Äänikirjoja toimitettiin 550 kappaletta näkövammaisten kirjastosta 20 asiakkaalle.